

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARATIVNÍ ANALÝZA ČESKÉ A ŠPANĚLSKÉ KLASIFIKACE
TRESTNÝCH ČINŮ A ROZBOR PŘÍSLUŠNÉ PRÁVNÍ TERMINOLOGIE S
GLOSÁŘEM

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruž, Ph.D.

Autor práce: Karolína Dvořáková

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

2023

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích, dne 1. května 2023

Karolína Dvořáková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce JUDr. Mgr. Ivovi Petřu, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky, ochotu a čas, který mi věnoval při konzultacích.

Anotace

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza české a španělské klasifikace trestných činů a následné porovnání, zda jsou klasifikace těchto dvou zemí podobné, nebo rozdílné. Sekundárním cílem práce je translátologický rozbor vybrané právní terminologie z této oblasti.

Celá práce je rozdělena do celkem sedmi kapitol, které se zabývají trestněprávními úpravami České republiky a Španělska obecně, představením klasifikací trestných činů obou zemí, následně porovnáním podobnosti a rozdílnosti těchto právních úprav a rozbohem příslušné právní terminologie.

Práce obsahuje resumé ve španělštině a dvojjazyčný glosář.

Klíčová slova

trestní právo, trestní zákoník, trestný čin, klasifikace, komparativní analýza, právní terminologie

Abstract

The major aim of this bachelor thesis is the analysis of Czech and Spanish classification of criminal offences and the subsequent comparison of their similarities or differences. Secondary aim is the translational analysis of the selected legal terminology from this part of law.

The thesis is divided into seven chapters, which deal with criminal legislations of the Czech Republic and Spain in general, the presentation of classifications of criminal offences in both countries, subsequently the comparison of similarities and differences between these legislations and the analysis of the relevant legal terminology.

The thesis contains a summary in Spanish and a bilingual glossary.

Keywords

criminal law, criminal code, criminal offence, classification, comparative analysis, legal terminology

Obsah

1. Úvod	7
2. Česká republika	9
2.1 Historický vývoj trestního práva	9
2.2 Struktura trestního práva	12
2.3 Prameny trestního práva	13
2.4 Protiprávní jednání	14
2.5 Klasifikace trestných činů	15
3. Španělsko	18
3.1 Historický vývoj trestního práva	18
3.2 Struktura trestního práva	20
3.3 Prameny trestního práva	21
3.4 Protiprávní jednání	23
3.5 Klasifikace trestných činů	24
4. Komparativní analýza	26
5. Rozbor příslušné právní terminologie	30
5.1 Charakteristika právního jazyka	30
5.2 Rozbor konkrétní právní terminologie z oblasti klasifikace trestných činů	32
5.3 Dvojjazyčný glosář	37
6. Závěr	39
7. Resumé	41
Seznam použitých zdrojů	43
Přílohy	46
Příloha I- Klasifikace TČ ve Španělsku	46

1. Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala komparativní analýzu klasifikace trestných činů v České republice a ve Španělsku. Jednak mě problematika práva obecně zajímá, se základy práva jsem v kontaktu již od začátku svého studia na gymnáziu a nyní jsem se chtěla dozvědět více o trestním právu; a jednak se mi zdá důležité mít určité povědomí o právu, jelikož neznalost zákona neomlouvá. Vzhledem k mému studijnímu oboru a osobnímu zájmu o španělštinu mě také zajímalo, jak jsou trestné činy klasifikovány ve Španělsku. Z těchto důvodů jsem se rozhodla právě pro toto téma.

Hlavním cílem práce bude porovnat českou a španělskou klasifikaci trestných činů, zda jsou spíše podobné, či odlišné. Na základě prvotního prostudování trestních zákoníků obou zemí usuzuji, že tyto dvě klasifikace jsou spíše rozdílné. Již na první pohled je zjevné, že španělská klasifikace je rozsáhlejší a více konkrétní. Ve své práci se tedy pokusím tuto hypotézu potvrdit konkrétními důkazy.

Sekundárním cílem práce bude jazykový rozbor, kde se budeme snažit najít vhodné překladové ekvivalenty vybrané právní terminologie z oblasti klasifikace trestných činů.

Práci budu koncipovat do sedmi kapitol, z nichž některé se dále dělí na jednotlivé dílčí podkapitoly. Druhá kapitola se bude zabývat trestněprávní úpravou v České republice. Bude v ní představen historický vývoj, struktura a prameny trestního práva, dále protiprávní jednání obecně a nakonec nejpodstatnější klasifikace trestných činů. Třetí kapitola bude svou strukturou totožná s tou předchozí, ale bude pojednávat o trestněprávní úpravě ve Španělsku.

Ve čtvrté kapitole bude již provedena zmíněná komparativní analýza právních úprav obou zemí, kde zhodnotíme míru jejich rozdílnosti či podobnosti. Pátá kapitola bude obsahovat rozbor příslušné právní terminologie a součástí bude také dvojjazyčný glosář, kde budou shrnuty ty nejzásadnější pojmy obsažené v průběhu této práce.

V závěru práce bych chtěla shrnout poznatky nabyté během psaní své práce, zrekapituluji zde všechny podobné znaky či naopak ty rozdílné. Také se budu snažit zodpovědět otázku, zda je klasifikace trestných činů v České republice srovnatelná s tou ve Španělsku, či nikoliv. Poslední částí mé práce bude resumé ve španělštině.

V průběhu psaní práce bude čerpáno jak z primárních zdrojů, tak z těch sekundárních. Mezi primární zdroje patří právní předpisy, převážně bude čerpáno

z českého a španělského trestního zákoníku. Ze sekundárních zdrojů to budou knižní publikace a internetové zdroje zaměřené na trestní právo. Pro vypracování jazykového rozboru bude využit převážně vlastní překlad, vytvořený za pomoci právnických slovníků, jak těch překladových, tak jednoho výkladového. Všechny tyto zdroje budou uvedeny na konci práce v seznamu použitých zdrojů.

„Inde datae, ne firmior omnia posset. Proto jsou zákony dány, aby silnější nemohl všechno.“

Ovidius

2. Česká republika

Abychom mohli porovnat právní úpravy obou zemí, musíme se nejprve podrobněji zaměřit na každou z nich zvlášť. V této kapitole se budeme převážně věnovat české úpravě trestního práva hmotného, konkrétně klasifikaci trestných činů (dále jen TČ). Na úvod se nejprve podíváme do historie trestního práva (dále jen TP), dále pro uvedení do kontextu na strukturu TP obecně a na platné prameny. Dále přiblížíme rozdělení protiprávních jednání obecně, abychom se následně mohli zaměřit na tematickou typologii TČ do jednotlivých kategorií typu hlav.

2.1 Historický vývoj trestního práva

Pro tuto část o vývoji TP v České republice bylo čerpáno převážně z publikací od Eduarda Vlčka¹, Ladislava Vojáčka² a Pavla Baláže³.

TP prošlo v průběhu mnoha století nepochybně celou řadou změn, a to hlavně s rozvojem společnosti. Jde tedy o proces velmi dlouhý a složitý.

V období společenské rodové organizace neexistovala právní ochrana, škody způsobené bezprávím si poškození hojili svémocně přímo na pachateli, jeho rodině či majetku a právě rod byl zodpovědný za zlé skutky svých členů. Po vzniku státu už všechny staré zvyky a obyčeje nestačily k usměrňování všech lidí stejným způsobem. TP v počátcích raněfeudálního státu bylo ale stále značně závislé na obyčejích předstátní společnosti. Tyto obyčeje byly ovšem transformovány do státní společnosti a byly aplikovány v zájmu státu a vládnoucí třídy feudálů. Hlavním úkolem vznikajícího práva bylo chránit nejen státní orgány a církev, ale také především feudální soukromé vlastnictví. Trestní zájem státu je ještě malý a trestní iniciativa vycházející od státních orgánů je nepatrná. Například delikt zabití dosud nevzbuzuje veřejný trestní zájem, jelikož není chápán jako útok proti společnosti a státu, ale jako poškození soukromého zájmu.

V první polovině 11. století je rozhodujícím vývojovým činitelem církev, která kladla důraz na prosazování křesťanských mravních zásad a aby stát prostřednictvím

¹ VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a Československu*. 2. nezměněné vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004

² VOJÁČEK, Ladislav a kol. *Evropské právní dějiny: (učebnice pro výuku v rámci Evropských právních studií)*. Brno: Masarykova univerzita, 2009

³ BALÁŽ, Pavel. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná část*. Bratislava: Veda, 2005

svých orgánů jejich případné nedodržování trestal. Přísnější trestněprávní režim byl zaváděn s rostoucí královskou mocí a všeobecným hospodářským rozvojem, kdy se ve druhé polovině 13. století veřejný trestní zájem rychle zvětšil a svépomoc se tak omezuje.

TP se plně rozvinulo až v 15. století v období stavovské monarchie, kdy byly vytvořeny nové trestní normy reagující na nové třídní, ekonomické a politické poměry. V tomto období se vytvořily tři zřetelné chráněné okruhy. První tvořilo náboženství a církev, druhý feudální stát a panovník jako představitel a třetí pak nejvyšší funkcionáři státu, tj. zemští úředníci a soudci. Sféru života, zdraví a cti chrání většinou starší, již existující normy. V 16. století byla již svépomoc zásadně vylučována, odsuzována a trestána. Renesanční doba s sebou přinesla fenomén čarodějnictví, jímž se TP začalo zabývat na podnět církve k pronásledování domnělých čarodějů a čarodějnic. Důvodem, proč se jím mělo zabývat právě TP byla úvaha, že čáry a kouzla se provádějí ve spojení s ďáblem, tedy ve společenství s nepřítelem boha a lidstva. Pochybování o existenci čarodějů a čarodějnic bylo v té době považováno jako delikt kacířství. Dále byly v této době těžce trestány pohlavní delikty jako je bigamie, cizoložství, ale i nemanželské mateřství, dále tělesná poškození, krádeže, loupeže, žhářství... Tresty byly dobově velmi surové, typicky šlo o smrt upálením, oběšením, tělesné tresty, atd. Také se začalo v širší míře jako trest používat vězení.

Pojmová stránka trestněprávního rozhodování ještě není příliš rozvinutá, podněty pro její rozvoj přináší hospodářský rozvoj 15. a 16. století. Objevuje se pojem *policie* (z řeckého slova *politeia* = ústava, řád) jako péče o veřejný pořádek. V dalším období vznikla řada deliktů, jež přešly do trestních předpisů 17.-19. století.⁴

Z hlediska historického vstupuje naše české právo do období pobělohorského, tj. na počátku 17. století, jako mozaika velmi pestrá a různorodá, jelikož již od středověku bylo hodně ovlivněno církevními vlivy, vlivy scholastického rozumování, působením německého práva, atd. Pro další rozvoj TP u nás se stalo směrodatným rakouské zpracování obecného TP ze 17. a 18. století, jež bylo pod vlivem německé nauky o TP. Kodexy ze 17. a 18. století již obsahují hmotné i procesní TP.

Dále byl vývoj TP ovlivněn nástupem osvícenské filozofie a vznikem „Všeobecného zákoníku o zločinech a trestech na ně“ Josefa II. v r.1787. Tento zákoník poprvé upravuje jen hmotné právo, přinesl úplný výčet deliktů a rozlišuje je podle jejich

⁴ VLČEK, E. (2004): str. 3-15

společenské nebezpečnosti. Poprvé tak došlo i v našem právním řádu k uplatnění zásady „*nullum crimen sine lege*“ (= žádný zločin bez zákona) a „*nulla poena sine lege*“ (= žádný trest bez zákona).⁵ Tento zákoník již nepovažuje čarodějnictví jako delikt, jak ve své publikaci uvádí Vlček⁶.

Další rozvoj TP s sebou přinesl trestní zákoník (dále jen TZ) z r.1803, zvaný „Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích“, který opět obsahoval i úpravu procesního práva. Tento TZ byl velmi přehledný a přesně formulovaný, a tak ovlivnil vývoj TP u nás až do r.1949, jelikož TZ z r.1852, který se stal základem rakouského a později i československého TP, byl vlastně jen jeho novelizací. Novelizovaný zákoník z r.1852 již pojednává jen o právu hmotném, procesní právo ponechal zvláštní úpravě a na rozdíl od předchozího zákoníku rozlišuje navíc kromě zločinů a přestupků také přečiny.⁷

Po vzniku Československé republiky (dále jen ČSR) r.1918 zůstává tento TZ v platnosti i nadále, ale byla však vydána i celá řada vedlejších zákonů. Další etapu vývoje TP na území ČSR negativně ovlivnilo období rozmáhajícího se fašismu v Evropě.⁸ Po vzniku protektorátu Čechy a Morava r.1939 byla okupačním režimem úplně zlikvidována československá zákonnost a spolu s ní i demokratické zásady TP hmotného i procesního. Velkou roli totiž sehrálo zavedení německého TP s rostoucím vlivem v době okupace. V tomto období přestaly platit zásady „*nullum crimen sine lege*“ a „*nulla poena sine lege*“, neplatila ani zásada rovnosti před zákonem. Naopak začala být používána zásada „*analogue legis*“ (pro TP zcela nepřipustná), umožňující trestat i taková jednání, která jako trestná zákon neoznačuje.⁹

Nová fáze vývoje TP začala až téměř na konci druhé světové války r. 1945, kdy došlo na našem území k obnovení působnosti trestněprávní úpravy, která platila v plném rozsahu do r. 1938. Bylo potřeba potrestat válečné zločince, zrádce a kolaboranty s nacisty, a tak byla vydána celá řada zákonů na ochranu zájmů státu, např. „Dekret prezidenta republiky č.16 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech“. K významným změnám ve vývoji TP došlo také po únorové revoluci r.1948. TP platné na území Československa nebylo

⁵ VOJÁČEK, L. a kol. (2009): str. 75-78

⁶ VLČEK, E. (2004): str. 30

⁷ Tamtéž: str. 30-31

⁸ BALÁŽ, P. (2005): str. 35

⁹ VLČEK, E. (2004): str. 41-42

jednotné. Mimo to platily jiné předpisy pro civilní osoby a jiné pro osoby vojenské. Přetrvával zde právní dualismus, a tak bylo potřeba vypracovat nový trestní zákon, který by sjednotil působnost na celém území ČSR a působnost pro všechny osoby.¹⁰

Proto byly r. 1950 schváleny osnovy čtyř trestněprávních předpisů: trestního zákona (zákon č. 86 Sb.), trestního řádu (zákon č. 87 Sb.), trestního zákona správního (zákon č. 88 Sb.) a trestního řádu správního (zákon č. 89 Sb.)¹¹.

K dalším změnám v oblasti TP došlo po přijetí nové Ústavy Československé socialistické republiky v r. 1960, kdy byl také přijat nový trestní zákon č. 140/1961 Sb.¹², který má pro svou komplexní povahu charakter kodexu (zákoníku). V průběhu své platnosti byl však mnohokrát měněn a doplněn celou řadou dalších zákonů. Po revoluci r. 1989, kdy došlo ke změně politického režimu, nastaly rozsáhlejší politické, společenské a ekonomické změny, které byly doprovázeny početnou trestněprávní novelizací. V důsledku velkého počtu novel se TZ stal poměrně nepřehledným,¹³ a tak byl nahrazen novým TZ, zákonem č. 40/2009 Sb., který nabyl účinnosti ke dni 1. ledna 2010 a je platný dodnes¹⁴.

2.2 Struktura trestního práva

„České TP je součástí českého právního řádu a je jedním z odvětví práva veřejného. Jeho účelem je chránit zájmy společnosti, ústavní zřízení ČR, práva a oprávněné zájmy občanů před jednáními pro společnost nebezpečnými- TČ.“¹⁵

Rozlišujeme TP hmotné (materiální) a TP procesní (formální). TP hmotné určuje, za jakých podmínek určitý způsob jednání představuje TČ a jaké sankce za něj mohou být uloženy. TP procesní upravuje postup orgánů činných v trestním řízení, stanovuje pravidla pro uplatnění TP hmotného. Obě odvětví TP jsou tedy úzce spjata, jelikož pachatele TČ lze odsoudit a trest vykonat jen ve formě trestního řízení, TP hmotné lze realizovat pouze způsobem, který stanoví TP procesní.¹⁶

¹⁰ BALÁŽ, P. (2005): str. 36-37

¹¹ VLČEK, E. (2004): str. 48

¹² BALÁŽ, P. (2005): str. 38

¹³ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 3. přepracované a aktualizované vyd. Praha: Linde, 2008: str. 18

¹⁴ Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/trestni-legislativa1> [cit. 31.3.2023]

¹⁵ TOMANCOVÁ, Jaroslava a kol. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: Albert, 2007: str. 328.

¹⁶ JELÍNEK, J. a kol. (2008): str. 17-19

2.3 Prameny trestního práva

Platné prameny TP obecně dělíme na prameny ve smyslu formálním a ve smyslu materiálním. Materiální prameny práva představují společenské okolnosti a další příčiny vzniku dané právní úpravy. Ve formálních pramenech nacházíme právě tuto právní úpravu. Jsou to tedy právní předpisy, v nichž své vyjádření nacházejí normy práva. Pramenem TP hmotného jsou tedy všechny právní předpisy, které obsahují normy TP hmotného. Spolu s normami TP procesního tvoří ucelené právní odvětví, které nazýváme TP.¹⁷

Základními prameny TP jsou Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.) a Listina základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2/1993 Sb.).

Ústava ČR byla přijata 16. prosince 1992 a je zákonem nejvyšší právní síly. Je tvořena preambulí a osmi hlavami, zahrnujícími základní ustanovení, moc zákonodárnou, moc výkonnou, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Českou národní banku, územní samosprávu a přechodná a závěrečná ustanovení.¹⁸

LZPS je součástí ústavního pořádku ČR a obsahuje šest hlav. Zásadní význam pro naši práci má článek 39, podle něhož platí: „Jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit“.¹⁹

Hlavním pramenem TP hmotného je zákon č. 40/2009 Sb., TZ. Skládá se ze dvou částí, obecné a zvláštní. Obecná část se skládá z osmi hlav a upravuje hlavně podmínky trestní odpovědnosti a ukládání trestů a ochranných opatření. Zvláštní část je tvořena třinácti hlavami, kde jsou popsány jednotlivé TČ, kterými se budeme konkrétněji zabývat později. TZ obsahuje také přechodná a závěrečná ustanovení.²⁰ Hlavním pramenem TP procesního je zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)²¹.

Jak ve své publikaci uvádí Jelínek a kol.²², naše TP hmotné je právem kodifikovaným, tzn. že je téměř celé koncentrováno do jediného právního předpisu – trestního zákona. Kromě něj však platí i další samostatné právní předpisy, které obsahují

¹⁷ JELÍNEK, J. a kol. (2008): str. 35

¹⁸ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

¹⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

²⁰ Zákon č. 40/2009, trestní zákoník

²¹ Dostupné z: <https://psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=141&r=1961> [cit. 3.4.2023]

²² JELÍNEK, J. a kol. (2008): str. 18

ustanovení hmotněprávní povahy. Patří mezi ně např. zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže nebo zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim²³.

Mezi prameny TP patří také amnestijní rozhodnutí prezidenta republiky, nálezy Ústavního soudu, ale také mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas. Takové mezinárodní smlouvy jsou bezprostředně závazné, z hlediska právní síly se prakticky rovnají ústavním zákonům a jsou nadřazeny zákonům obyčejným. Patří mezi ně např. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.), Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 9/1996 Sb.) a další.²⁴

Vzhledem k tomu, že je Česká republika členem Evropské unie, tak nelze opomíjet i její právní předpisy, rámcová rozhodnutí Evropského společenství (např. rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy²⁵), atd. jako součást pramenů TP v ČR²⁶.

2.4 Protiprávní jednání

Za protiprávní jednání se považuje takové jednání, které je v rozporu se zákonem či jiným právním předpisem. K protiprávnímu jednání (také porušení povinnosti) dochází v momentě, kdy se ten, kdo byl k něčemu povinen, choval jinak, než se podle povinnosti chovat měl. Porušení povinnosti přitom může být komisivní (subjekt povinnosti se choval tak, jak neměl), nebo omisivní (subjekt povinnosti se nezachoval tak, jak měl). Plněním právních povinností jsou zajišťovány hodnoty společnosti, zahrnující zejména ochranu osobnosti člověka, jeho důstojnosti, svobody a subjektivních práv. Neplnění povinnosti pak ohrožuje práva a potřeby jednotlivých občanů i zájmy společnosti. Právo s neplněním i porušením povinnosti spojuje určité právní následky. Ty mohou být různé povahy, vždy však směřují k tomu, aby k porušování povinností nedocházelo a aby byly následky porušení povinnosti pokud možno napraveny.²⁷

²³ Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=418&r=2011> [cit. 3.4.2023]

²⁴ JELÍNEK, J. a kol. (2008): str. 36-39

²⁵ Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32002F0584> [cit. 12.4.2023]

²⁶ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního: učební pomůcka ke studiu trestního práva*. 2. vyd. Praha: Linde, 2009: str. 26

²⁷ BOGUSZAK, Jiří; ČAPEK, Jiří; GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 2., přepracované vyd. Praha: ASPI, 2004: str. 191-192

Protiprávní jednání dělíme dle míry škodlivosti na přestupky a TČ. Přestupkem je dle § 5 „zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich“ společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o TČ²⁸. Přestupky řeší a trestají obce, jiné orgány státní správy, policie, podniky a ostatní organizace na základě jiných právních norem než trestního zákona, zpravidla podle právní normy příslušného odvětví. Jako správní sankce bývají většinou ukládána napomenutí, pokuty, zákazy činnosti, aj.

Na druhé straně TČ je podle § 13 „zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku“²⁹ protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. TČ projednávají, řeší a trestají soudy na základě trestního zákona a mezi sankce patří většinou podmíněné a nepodmíněné odnětí svobody nebo peněžité trest.³⁰ TČ se dělí na přečiny a zločiny. Přečiny jsou všechny nedbalostní a úmyslné TČ, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Zločiny jsou všechny TČ, které nejsou podle trestního zákona přečiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné TČ, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.³¹

2.5 Klasifikace trestných činů

Jak již bylo výše zmíněno, jednotlivé TČ jsou obsaženy ve zvláštní části trestního zákona. Ta je rozdělena na celkem třináct jednotlivých kategorií typu hlav dle tematické typologie TČ, některé hlavy jsou dále rozděleny na několik dílů. Nižší úroveň členění se označuje paragrafy (§), dále čísla odstavců a případně ještě jednotlivými písmeny. Vždy je zde také uvedeno, jaký trest za daný TČ následuje.³²

Hlava I- Trestné činy proti životu a zdraví

- Díl 1: Trestné činy proti životu
- Díl 2: Trestné činy proti zdraví
- Díl 3: Trestné činy ohrožující život nebo zdraví
- Díl 4: Trestné činy proti těhotenství ženy

²⁸ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

²⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

³⁰ TOMANCOVÁ, J. a kol. (2007): str. 330

³¹ Zákon č. 40/2009, trestní zákoník

³² Tamtéž

- Díl 5: Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem

Hlava II- Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

- Díl 1: Trestné činy proti svobodě
- Díl 2: Trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

Hlava III- Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti

Hlava IV- Trestné činy proti rodině a dětem

Hlava V- Trestné činy proti majetku

Hlava VI- Trestné činy hospodářské

- Díl 1: Trestné činy proti měně a platebním prostředkům
- Díl 2: Trestné činy daňové, poplatkové a devizové
- Díl 3: Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou
- Díl 4: Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu

Hlava VII- Trestné činy obecně nebezpečné

- Díl 1: Trestné činy obecně ohrožující
- Díl 2: Trestné činy ohrožující vzdušný dopravní prostředek, civilní plavidlo a pevnou plošinu

Hlava VIII- Trestné činy proti životnímu prostředí

Hlava IX- Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci

- Díl 1: Trestné činy proti základům České republiky, cizího státu a mezinárodní organizace
- Díl 2: Trestné činy proti bezpečnosti České republiky, cizího státu a mezinárodní organizace
- Díl 3: Trestné činy proti obraně státu

Hlava X- Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

- Díl 1: Trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby
- Díl 2: Trestné činy úředních osob
- Díl 3: Úplatkářství
- Díl 4: Jiná rušení činnosti orgánu veřejné moci
- Díl 5: Trestné činy narušující soužití lidí
- Díl 6: Jiná rušení veřejného pořádku
- Díl 7: Organizovaná zločinecká skupina
- Díl 8: Některé další formy trestné součinnosti

Hlava XI- Trestné činy proti branné povinnosti

Hlava XII- Trestné činy vojenské

- Díl 1: Trestné činy proti vojenské podřízenosti a vojenské cti
- Díl 2: Trestné činy proti povinnosti konat vojenskou službu
- Díl 3: Trestné činy proti povinnostem strážní, dozorčí nebo jiné služby
- Díl 4: Trestné činy ohrožující bojeschopnost ozbrojených sil
- Díl 5: Trestné činy proti služebním povinnostem příslušníků bezpečnostních sborů

Hlava XIII- Trestní činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy

- Díl 1: Trestné činy proti lidskosti
- Díl 2: Trestné činy proti míru a válečné trestné činy
- Díl 3: Společné ustanovení

3. Španělsko

Nyní se budeme zabývat úpravou TP, převážně toho hmotného, ve Španělsku. Nejprve začneme opět stejně jako u České republiky historickým vývojem, dále obecnou strukturou TP a platnými prameny. Poté si uvedeme, co je ve Španělsku považováno obecně za protiprávní jednání a jak se dělí. Nakonec se zaměříme na tematickou klasifikaci TČ, abychom mohli v další kapitole klasifikace obou zmíněných zemí porovnat. Jelikož téměř všechny zdroje, ze kterých budeme v této části vycházet, jsou psány ve španělském jazyce, tak bude při zpracování těchto informací použit vlastní překlad. Specifická právní terminologie (např. názvy právních předpisů) bude jednak zachována ve španělštině a jednak ve většině případů také přeložena či dovysvětlena.

3.1 Historický vývoj trestního práva

Informace pro tuto kapitolu byly čerpány hlavně v publikaci od Juana Antonia Lascuráina Sáncheze³³.

Španělské TP prošlo také celou řadou změn, hlavně v souvislosti s politickým režimem, který byl zrovna aktuální.

TP v Evropě v období tzv. „*Antiguo Régimen*“³⁴, tj. před Francouzskou revolucí z r. 1789., se vyznačovalo krutostí trestů a svévolí při jejich uplatňování, jelikož právní předpisy té doby byly velmi zdlouhavé a nepřehledné. A tak v letech 1256-1265 za vlády Alfonse X. Kastilského vznikl zákoník, který měl sjednotit všechny právní normy („*fueros*“) platné na území jeho vlády, zvaný „*Partidas del Rey Alfonso X el Sabio*“, někdy také „*Siete Partidas*“, jelikož se skládal ze sedmi částí³⁵. Spolu s tímto zákoníkem platily i další právní předpisy různého charakteru, ale v praxi soudy často rozhodovaly svévolně, psanými pravidly se neřídily. Platnost různých předpisů vedla k jejich kompilacím, můžeme zmínit např. „*Novísima Recopilación*“, tj. označení pro kompilaci kastilského práva z r. 1806, která zůstala v platnosti až do r. 1889, kdy ji nahradil dnešní občanský zákoník Španělska³⁶. Trest odnětí svobody se neužíval tolik, jako dnes. Místo něj převažovaly tělesné tresty a trest smrti. Při ukládání trestů záleželo na tom, kdo byl

³³ LASCURAÍN SÁNCHEZ, Juan Antonio et al. *Manual de Introducción al Derecho Penal*. Madrid: Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado, 2019: str. 40-45. [cit. 5.4.2023]. Dostupné z: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-DP-2019-110

³⁴ REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ)*. [cit. 5.4.2023]. Dostupné z <https://dpej.rae.es/>

³⁵ Tamtéž

³⁶ Tamtéž

pachatelem TČ, např. obyčejný měšťan byl trestán přísněji než šlechtic, atd. Nedodržovaly se zásady trestního řízení jaké známe dnes, např. zásada ústnosti, veřejnosti, presumpce nevinny, atd. Soudci také mohli ukládat jiné tresty, než jaké byly stanoveny v právních předpisech.

Moderní TP ve Španělsku se zrodilo pod vlivem osvícenství, tak jako ve zbytku Evropy. Již v době Karla III. Španělského začaly být vydávány zákony v souladu s novým osvícenským myšlením, předcházející Španělské ústavě z r. 1812 (také známá jako Ústava z Cádizu), která zrušila mučení, konfiskaci, aj. a stanovila, že občanský, trestní i obchodní zákoník má být stejný pro celé království. Tu ale král Ferdinand VII. po svém návratu na trůn zrušil, jelikož chtěl obnovit staré imperiální Španělsko. V r. 1820 však došlo k povstání za obnovení ústavy z r. 1812, a tak byl Ferdinand VII. nucen na tyto požadavky přistoupit a ústavu opět obnovil. V r. 1822 vznikl první španělský trestní zákoník (dále jen CP; „*Código Penal de 1822*“) ve stylu francouzské kodifikace. Stanovil zásadu zákonnosti TČ a trestů a některé pozdější zákoníky na něj navázaly.

Platil však pouze krátce, jelikož Ferdinand VII. se nechtěl s konstitucí smířit, tajně požádal o intervenci francouzských vojsk do země a po r. 1823 obnovuje ve Španělsku absolutismus, takže CP z r. 1822 byl také zrušen. S absolutismem se obnovuje předchozí trestněprávní systém, který definitivně zaniká až se vznikem nového CP z r. 1848. Po smrti Ferdinanda VII. r. 1833 a s nástupem tzv. liberálů k moci začala opět platit ústava z r. 1812 a cílem bylo vrátit se k podobnému zákoníku jako tomu z r. 1822. Tak v r. 1848 vzniká nový CP („*Código Penal de 1848*“), který byl sice přísný, ale také liberální. O dva roky později byl reformován, což znamenalo větší přitvrzení, trestalo se spiknutí a návrh na spáchání TČ a upustilo se od zásady zákonnosti trestů, což bylo ve španělské kodifikaci ojedinělým případem.

Další změny ve vývoji TP s sebou přináší liberální ústava z r. 1869 („*Constitución liberal de 1869*“) a s ní také nový CP z r. 1870 („*Código Penal de 1870*“). Jeho cílem bylo přizpůsobit obsah posledního reformovaného CP požadavkům nové ústavy. Znovu zavádí zásadu zákonnosti TČ a trestů. Ačkoliv byl přijat pouze jako prozatímní zákon, zatímco byl vypracováván definitivní text, ve skutečnosti platil téměř 60 let až do r. 1928, kdy byl nahrazen novým CP („*Código Penal de 1870*“). Ten přináší určité novinky, tj. poprvé zavádí vedle trestů bezpečnostní opatření a také již definuje TČ. Tento CP byl od počátku kritizován za přísnost trestů a četnost ukládání trestu smrti. Také byl dokonce

spojován s fašistickou ideologií. R.1930 Madridská advokátní komora vyzvala ke zrušení tohoto zákoníku z r.1928 a znovuzavedení CP z r.1870. Po vyhlášení druhé republiky se tomu tak stalo, prozatímní vláda okamžitě zrušila CP z r. 1828, což vedlo k návratu zákoníku z r. 1870. Na jeho základě byl poté vypracován nový CP z r. 1932 („*Código Penal de 1932*“) jako reakce na ústavu druhé republiky. Modernizuje trestní systém tím, že zmírňuje tresty a ruší trest smrti.

Po skončení občanské války bylo třeba zavést takovou trestní legislativu, která by odpovídala novým podmínkám, a tak byl r. 1944 vyhlášen další zákoník („*Código Penal de 1944*“). Platil po celou dobu Frankovy diktatury a po důležitých reformách i částečně po dobu současného ústavního období. Jednalo se o zákoník čistě autoritářský, který odpovídal režimu, z něhož vzešel a snažil se podpořit jeho morální hodnoty, tj. ukládal sankce těm, kdo se od těchto hodnot odchýlili. Znovu zavedl trest smrti, zpřísnil tresty a více chránil zájmy státu, rodiny a společnosti. V průběhu let prošel celou řadou reforem, které vedly k jeho revidovanému znění z r. 1963 a tomu přepracovanému z r. 1973. V podstatě šlo ale o oddalování povinnosti zákonodárce vydat nový CP, který byl naprosto nezbytný pro přizpůsobení sociálnímu a demokratickému státu. Tato snaha byla nakonec naplněna vydáním nového CP z roku 1995 („*Código Penal de 1995*“), který platí ve Španělsku dodnes.

Tento současný CP z r. 1995 vznikl po opakovaných změnách předchozího zákoníku s cílem přizpůsobit jej požadavkům ústavy z r. 1978. Obsahuje nový realističtější a spravedlivější systém trestů, stanovuje méně postihující tresty, jako jsou veřejně prospěšné práce, více se zabývá tzv. resocializací pachatele, atd. Tento CP byl nejméně 32krát novelizován, což lze kritizovat, jelikož jde odvětví právního systému, které vyžaduje určitou míru stability z důvodu právní jistoty. Jedním z důvodů tak četných reforem je rostoucí podmíněnost Španělska mezinárodními dohodami, v nichž se státy dohodly na stíhání určitých TČ a na způsobu jejich stíhání.³⁷

3.2 Struktura trestního práva

Španělské TP je součástí veřejného práva. Důvod je takový, že když nějaký subjekt spáchá TČ, poškozuje tak nejen majetek poškozeného, ale také obecný zájem společnosti na zachování tohoto majetku a hodnot. Je v zájmu celé společnosti, aby byl pachatel

³⁷ LASCURAÍN SÁNCHEZ, J. A. et al. (2019): str. 40-45. [cit. 12.4.2023]. Dostupné z: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-DP-2019-110

potrestán a zmenšila se tak četnost spáchaných TČ. V TP jde tedy o vztah mezi státem a pachatelem, proto mluvíme o právu veřejném.³⁸

Stejně jako v České republice se TP ve Španělsku dělí na TP hmotné (*derecho penal material*) a TP procesní (*derecho penal procesal*). Pro TP hmotné se často užívá jen označení *derecho penal* a zahrnuje právní předpisy, které určují, jaké činy jsou trestné a jaké tresty za jejich spáchání následují. TP procesní stanoví postup trestního řízení od okamžiku, kdy je známo spáchání TČ až po vynesení rozsudku, příp. odvolání. TP procesní je nezbytné pro aplikaci TP hmotného a naopak, úzce spolu tedy souvisí.³⁹

3.3 Prameny trestního práva

Dle Ortse Berenguera a Gonzáleze Cussaca⁴⁰ v obecném pojetí je jediným pramenem TP zákon, jelikož právní normy vznikají na základě zásady legality. Konkrétně jde tedy o ústavu, právní předpisy, ale také o obecné právní zásady a mezinárodní smlouvy. Dále považují za tzv. „mimoprávní prameny“ (*fuentes extralegales*) nebo také nepřímé prameny práva zvyklosti, rozsudky Ústavního soudu, judikaturu a analogický výklad právních norem. Ty ale nebudeme blíže specifikovat, jelikož TP pouze doplňují.

Nejzásadnějším pramenem práva obecně, tudíž i toho trestního (jak hmotného, tak procesního), je Španělská ústava („*Constitución Española de 1978*“), která je v platnosti od 29. prosince 1978. Jde o nejvyšší zákon v právním systému státu, je zdrojem nových právních předpisů a má naopak pravomoc rušit ty předchozí. Skládá se z preambule, 169 článků obsažených v úvodní hlavě a deseti číslovaných hlavách a ze čtyř doplňujících ustanovení- dodatečná, přechodná, derogační (rušící) a konečné ustanovení.⁴¹

Hlavním pramenem TP hmotného je zákon č. 10/1995, CP („*Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código penal*“). Vstoupil v platnost dne 24. května 1996 a od té doby byl mnohokrát novelizován. Důležitá je reforma obsažená v zákoně č. 1/2015 („*Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo*“), který vstoupil v platnost 1. července 2015⁴². Její součástí je zánik přestupků, které se přejmenovaly na tzv. *delitos leves*⁴³ a přesnější úprava trestní odpovědnosti právnických osob. Platný CP se skládá z úvodní

³⁸LASCURAÍN SÁNCHEZ, J. A. et al. (2019): str. 37. [cit. 12.4.2023]. Dostupné z: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-DP-2019-110

³⁹ ORTS BERENGUER, Enrique; GONZÁLEZ CUSSAC, José L. *Compendio de derecho penal: parte general y parte especial*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2004: str. 43-44

⁴⁰ Tamtéž: str. 67-68

⁴¹ Constitución Española, BOE núm. 311, de 29.12.1978

⁴² Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo

⁴³ Z hlediska úrovně závažnosti TČ jde o ty nejméně závažné, jak je uvedeno v článku č. 13, CP

části, dvou částí zvaných *Libros*⁴⁴ a čtyř doplňujících ustanovení stejných jako ve Španělské ústavě. První část (*Libro I*) obsahuje sedm hlav, z nichž každá je členěna na jednotlivé kapitoly. Pojednává o obecných ustanoveních o TČ, odpovědných osobách, trestech, bezpečnostních opatřeních a dalších důsledcích TČ. Druhá část (*Libro II*) obsahuje celkem 28 číslovaných hlav, z nichž 24 je původních a 4 přibyly navíc v důsledku novelizací, byly zařazeny mezi ty původní a najdeme je pod označením „bis“ (např. *Título VII bis*), aby nebyla narušena původní klasifikace. Tato část TZ definuje jednotlivé TČ a tresty za jejich spáchání.⁴⁵

Z dalších zákonů, které upravují TP hmotné můžeme zmínit např. zákon č. 5/1985 o všeobecném volebním systému („*Ley Orgánica 5/1985, de 19 de junio, del Régimen Electoral General*“), zákon č. 5/2000 o trestní odpovědnosti mladistvých („*Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, de Responsabilidad Penal de los Menores*“) či zákon č. 2/2010 o dobrovolném potratu („*Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo de Salud Sexual y Reproductiva y de la Interrupción Voluntaria del Embarazo*“)⁴⁶. TP procesní je upraveno trestním řádem („*Código procesal penal*“), který je tvořen zákonem o trestním řízení („*Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal*“)⁴⁷.

Mezi prameny TP hmotného i procesního patří nejen vlastní prameny státu, ale také mezinárodní prameny. Jelikož je Španělsko členem Evropské unie, podléhá tak právnímu systému Evropského společenství, označovanému jako komunitární právo. „Toto právo je nadřazeno právu členských států, dojde-li k rozporu mezi normou práva Společenství a normou vnitrostátního práva členského státu, má přednost norma práva Společenství.“⁴⁸ Obecnými prameny práva ve Španělsku jsou také mezinárodní smlouvy, které jsou platně uzavřené a oficiálně zveřejněné v BOE⁴⁹. Orts Berenguer a González Cussac⁵⁰ uvádějí jako příklad těchto mezinárodních smluv s trestněprávní relevancí Všeobecnou deklaraci lidských práv nebo Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. „Tyto smlouvy jsou velmi významné, jelikož čl. 10 odst. 2 Španělské ústavy stanoví, že normy týkající

⁴⁴ V ČR jim odpovídá obecná a zvláštní část TZ

⁴⁵ Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

⁴⁶ LASCURAÍN SÁNCHEZ, J. A. et al. (2019): str. 37. [cit. 13.4.2023]. Dostupné z: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-DP-2019-110

⁴⁷ Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal

⁴⁸ Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/pravo_evropskeho_spolecenstvi [cit. 10.4.2023]

⁴⁹ Boletín Oficial del Estado (v ČR srovnatelné se Sbírkou zákonů). Dostupné z <https://www.boe.es> [cit. 11.4.2023].

⁵⁰ ORTS BERENGUER, E.; GONZÁLEZ CUSSAC, J. L. (2004): str. 68

se základních práv a svobod uznaných ústavou jsou vykládány v souladu se Všeobecnou deklarací lidských práv a mezinárodními smlouvami o tomto tématu, které Španělsko ratifikovalo“.

3.4 Protiprávní jednání

Jak již název napovídá, protiprávním jednáním ve Španělsku obecně je jakékoli porušení práva nebo jím stanovené povinnosti. Hovoříme zde stejně jako v České republice o jednání komisivním, kdy subjekt koná to, co je zakázáno (např. ublížení na zdraví) a o jednání omisivním, kdy subjekt neučiní to, co je povinen učinit (např. neposkytnutí první pomoci). V souvislosti s protiprávním jednáním se setkáváme s termínem delikt (*el delito*). Ten se užívá buď pro označení protiprávního jednání v obecné rovině a nebo pro označení TČ, které vymezuje TP, jak bylo zmíněno v předchozí podkapitole (někdy také „*delitos penales*“). Existují však i delikty jiné povahy než té trestní, např. delikty občanskoprávní, správní, daňové, atd⁵¹. My se ale blíže budeme zabývat těmi vymezenými TP, tedy TČ.⁵²

Ve Španělsku jsou TČ vymezeny v článku 10 CP jako úmyslná a nedbalostní jednání a opomenutí, která jsou podle zákona trestná („*Son delitos las acciones y omisiones dolosas o imprudentes penadas por la ley.*“). Podle závažnosti se dělí na *delitos graves*, *delitos menos graves* a *delitos leves*⁵³. Závažnost TČ se hodnotí podle povahy a výše trestu, který je za jejich spáchání uložen. Za *delitos graves* jsou ukládány ty nejpřísnější tresty (*penas graves*) s horní hranicí trestní sazby převyšující pět let⁵⁴; za *delitos menos graves* tresty mírnější (*penas menos graves*) s horní hranicí trestní sazby do pěti let a za *delitos leves* ty nejmírnější tresty (*penas leves*), kde je hranice trestní sazby různá, maximálně však do jednoho roku. Toto dělení jednotlivých trestů je uvedeno v článku 33 CP.⁵⁵

⁵¹ V ČR tyto španělské delikty mimotrestněprávní povahy odpovídají přestupkům

⁵² ORTS BERENGUER, E.; GONZÁLEZ CUSSAC, J. L. (2004): str. 116

⁵³ V ČR toto dělení odpovídá zločinům (*delitos graves*) a přečinům (*delitos menos graves*). Přestupky (*las faltas*) ve španělském CP r. 2015 zanikly a byly nahrazeny tzv. *delitos leves* („drobnými TČ“), viz předchozí kapitola 3.3. Ty však nejsou srovnatelné s českými přestupky, jelikož španělské *delitos leves* jsou upraveny v CP, tedy TP, kdežto české přestupky řeší zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁵⁴ Trest odnětí svobody na doživotí nelze ve Španělsku uložit

⁵⁵ Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

3.5 Klasifikace trestných činů

Jak jsme již uvedli v kapitole o pramenech TP ve Španělsku, TČ jsou definovány v CP, konkrétně v jeho druhé části (*Libro II*). Jsou rozděleny do celkem 28 tematických hlav, z nichž některé se dále dělí na kapitoly a některé kapitoly na jednotlivé oddíly. Každá hlava, případně kapitola či oddíl obsahují jednotlivé články, které blíže specifikují konkrétní TČ a tresty, které jsou za jejich spáchání ukládány. Rozsáhlejší články se dále dělí na číslované odstavce, případně označené písmeny.⁵⁶ Z důvodu rozsáhlosti klasifikace uvedeme v této kapitole pouze rozdělení do hlav, podrobnější klasifikace na jednotlivé hlavy a kapitoly je uvedena v příloze I. Také je klasifikace vypracována pouze ve španělském jazyce, jelikož možnými překlady se budeme zabývat v části praktické, kde bude proveden jazykový rozbor vybrané právní terminologie.

Título I- Del homicidio y sus formas

Título II- Del aborto

Título III- De las lesiones

Título IV- De las lesiones al feto

Título V- Delitos relativos a la manipulación genética

Título VI- Delitos contra la libertad

Título VII- De las torturas y otros delitos contra la integridad moral

Título VII bis- De la trata de seres humanos

Título VIII- Delitos contra la libertad sexual

Título IX- De la omisión del deber de socorro

Título X- Delitos contra la intimidad, el derecho a la propia imagen y la inviolabilidad del domicilio

Título XI- Delitos contra el honor

Título XII- Delitos contra las relaciones familiares

Título XIII- Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico

⁵⁶ Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

Título XIII bis- De los delitos de financiación ilegal de los partidos políticos.

Título XIV- De los delitos contra la Hacienda Pública y contra la Seguridad Social

Título XV- De los delitos contra los derechos de los trabajadores

Título XV bis- Delitos contra los derechos de los ciudadanos extranjeros

Título XVI- De los delitos relativos a la ordenación del territorio y el urbanismo, la protección del patrimonio histórico y el medio ambiente

Título XVI bis- De los delitos contra los animales

Título XVII- De los delitos contra la seguridad colectiva

Título XVIII- De las falsedades

Título XIX- Delitos contra la Administración pública

Título XX- Delitos contra la Administración de Justicia

Título XXI- Delitos contra la Constitución

Título XXII- Delitos contra el orden público

Título XXIII- De los delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional

Título XXIV- Delitos contra la Comunidad Internacional

4. Komparativní analýza

V této kapitole provedeme komparativní analýzu právních úprav obou zemí, zhodnotíme míru jejich rozdílnosti či podobnosti. Konkrétně budeme porovnávat strukturu a prameny TP, dále pojetí protiprávního jednání a nakonec, pro tuto práci nejrelevantnější, klasifikace TČ v obou zemích.

Obecná struktura TP je v obou zemích téměř totožná. Jak v České republice, tak ve Španělsku je TP součástí práva veřejného. V obou státech se TP rozlišuje na TP hmotné, které definuje jednotlivé TČ a tresty za jejich spáchání a TP procesní, které upravuje postup trestního řízení. Z čehož vyplývá, že obě odvětví TP jsou spolu úzce provázána, což platí také pro obě země.

Co se týče pramenů TP, jejich samotný výčet je téměř stejný, avšak v jejich struktuře najdeme určité rozdíly. V obou zemích patří mezi ty nejdůležitější prameny TP ústava, vnitrostátní právní předpisy, a to jak ty samostatné, tak TZ a mezinárodní smlouvy. V České republice mezi ně patří navíc ještě LZPS. Blíže se však podíváme na prameny trestněprávní povahy, konkrétně na strukturu TZ. Český TZ se skládá z části obecné a zvláštní, dále obsahuje také přechodná a závěrečná ustanovení. Na druhé straně španělský CP se dělí na úvodní část, dvě hlavní části zvané *Libros* a čtyři doplňující ustanovení. Nejvýznamnější pro naši práci jsou části upravující jednotlivé TČ a tresty, které jsou ukládány v případě jejich spáchání. V České republice jde tedy o zvláštní část TZ, která obsahuje 13 hlav, kdežto španělská *Libro II* je rozdělena do 28 hlav.

Přesuneme-li se na pojetí protiprávního jednání, najdeme zde také určité shody, ale i rozdíly. Za protiprávní jednání v obecné rovině je v České republice i ve Španělsku považováno totéž, a to jakékoliv porušení práva, konkrétně tedy jednání v rozporu se zákonem či jiným právním předpisem. Rozdílné je však konkrétní dělení protiprávního jednání. V České republice se dělí na přestupky a TČ, které rozlišujeme na přečiny a zločiny, případně navíc ještě zvlášť závažné zločiny. Ve Španělsku je pro všechna protiprávní jednání užíván termín delikt (*el delito*), jednak tedy ve významu všech stupňů TČ a jednak také deliktů jiné povahy než té trestněprávní⁵⁷. Dříve se zde protiprávní jednání v oblasti TP dělilo na TČ a přestupky, což na první pohled může působit stejně jako dnes v ČR, ale není tomu tak, jelikož přestupky v ČR neupravuje TZ, ale zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Dnes však tomu takto ve

⁵⁷ V ČR jsou tyto delikty mimotrestněprávní povahy označovány jako přestupky

Španělsku také není, díky reformě CP z r. 2015, kdy přestupky zcela zanikly a byly nahrazeny tzv. *delitos leves* („drobné TČ“). TČ se tedy dělí na *delitos graves*, *delitos menos graves* a *delitos leves*. *Delitos graves* jsou srovnatelné s českými zločiny, za jejichž spáchání následuje trest s trestní sazbou minimálně pěti let a *delitos menos graves* odpovídají přečinům, za které je ukládán trest s horní hranicí trestní sazby do pěti let. *Delitos leves* nemůžeme přímo porovnávat s českými přestupky, jelikož ty neupravuje TP, kdežto *delitos leves* jsou upraveny v CP.

Nejdůležitější pro naši práci je již zmíněná konkrétní tematická klasifikace TČ. V obou zemích jsou TČ obsaženy v samostatné části TZ- v ČR ve zvláštní části TZ, ve Španělsku v části *Libro II* CP. Klasifikace TČ obou zemí se od sebe poměrně liší, a to jak jejich strukturou, tak i obsahem. Ve Španělsku jsou TČ obsaženy v celkem 28 hlavách, kdežto v ČR jen ve třinácti. Španělská klasifikace je tedy narozdíl od té české mnohem rozsáhlejší. Důvodem je již zmíněná odlišná struktura klasifikace TČ. V ČR se některé hlavy zvláštní části TZ dále dělí na jednotlivé díly a teprve další úroveň členění (paragrafy §) více konkretizuje jednotlivé TČ. Pro větší přehlednost je bližší specifikace TČ a jejich trestů rozdělena do číslovaných odstavců. Na druhé straně ve Španělsku se některé hlavy také dále dělí, a to na jednotlivé kapitoly. Další úroveň členění, která by TČ více konkretizovala, narozdíl od českého TZ chybí. Jednotlivé hlavy či kapitoly zde dále obsahují jen číslované články bez dalšího pojmenování, které blíže specifikují podmínky TČ a jejich tresty. Většina článků je pro lepší přehlednost stejně jako v ČR členěna do číslovaných odstavců.

Se strukturou těchto částí TZ souvisí také jejich obsahová stránka. Jelikož ve zvláštní části TZ v ČR najdeme jednotlivé §, které konkretizují TČ, názvy hlav této části spolu s díly jsou proto poměrně obecné a klasifikace TČ je zde z toho důvodu stručnější. Naopak ve Španělsku jsou TČ klasifikovány do jednotlivých kategorií typu hlav a kapitol konkrétněji, jelikož žádná další úroveň členění TČ neposkytuje jejich výčet, pouze je jednotlivé články blíže specifikují. Z tohoto důvodu je španělská klasifikace TČ rozsáhlejší než ta česká. Pokud se ale podíváme na obsahovou stránku této klasifikace celkově, zjistíme, že jsou TČ členěny do hlav relativně podobně. Ze začátku se trestní zákoníky obou zemí zabývají TČ proti životu a zdraví, proti svobodě, rodině, dále TČ týkajícími se majetku a ekonomiky, TČ obecně nebezpečnými a nakonec přecházejí k úpravě TČ proti pořádku ve věcech veřejných a proti státu.

Proto se nyní zaměříme na způsob této klasifikace podrobněji, abychom tuto podobnost prokázali konkrétními případy. Informace budeme čerpat z trestních zákoníků obou zemí⁵⁸. „Hlava I- Trestné činy proti životu a zdraví“ TZ zahrnuje TČ jako je např. vražda, zabití, ublížení na zdraví, mučení a jiné nelidské a kruté zacházení, neposkytnutí pomoci, TČ proti těhotenství ženy, TČ související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem, atd. Všechny tyto konkrétní TČ jsou obsaženy stále v jedné hlavě TZ. Naproti tomu španělský CP definuje tyto zmíněné TČ v nejméně sedmi hlavách („*Título I- Del homicidio y sus formas; Título II- Del aborto; Título III- De las lesiones; Título IV- De las lesiones al feto; Título V- Delitos relativos a la manipulación genética; Título VII- De las torturas y otros delitos contra la integridad moral; Título IX- De la omisión del deber de socorro*“).

„Hlava II- Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství“ pojednává o TČ proti svobodě, konkrétně obchodování s lidmi, zbavení osobní svobody, loupež, vydírání, porušování domovní svobody, atd.; dále o TČ proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, konkrétně neoprávněné nakládání s osobními údaji, poškození cizích práv, pomluva... Ve španělském CP jsou tyto TČ definovány opět v několika hlavách, konkrétně v pěti („*Título VI- Delitos contra la libertad; Título VII bis- De la trata de seres humanos; Título X- Delitos contra la intimidación, el derecho a la propia imagen y la inviolabilidad del domicilio; Título XI- Delitos contra el honor; Título XIII- Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico*“).

„Hlava III- Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti“ je srovnatelná s hlavou CP „*Título VIII- Delitos contra la libertad sexual*“ a „Hlava IV- Trestné činy proti rodině a dětem“ s hlavou CP „*Título XII- Delitos contra las relaciones familiares*“.

TČ hlavy V („Hlava V- Trestné činy proti majetku“), jako je např. krádež, zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod, úvěrový podvod, lichva, zneužívání vlastnictví, atd. jsou obsaženy také v jedné hlavě CP, konkrétně „*Título XIII- Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico*“. Její obsah je však mnohem rozsáhlejší, obsahuje spoustu dalších TČ, které v hlavě V TZ obsažené nejsou.

TČ hospodářské („Hlava VI- Trestné činy hospodářské“) jsou částečně zahrnuty v hlavě XVIII španělského CP („*Título XVIII- De las falsedades*“), ale srovnatelné nejsou, jelikož každá hlava se zabývá dále odlišnými TČ.

⁵⁸ Zákon č. 40/2009, trestní zákoník. Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

„Hlava VII- Trestné činy obecně nebezpečné“ je srovnatelná s hlavou XVII španělského CP („*Título XVII- De los delitos contra la seguridad colectiva*“). TČ proti životnímu prostředí („Hlava VIII- Trestné činy proti životnímu prostředí“) jsou obsaženy ve dvou hlavách CP, konkrétně „*Título XVI- De los delitos relativos a la ordenación del territorio y el urbanismo, la protección del patrimonio histórico y el medio ambiente*“ a „*Título XVI bis- De los delitos contra los animales*“. Prvně zmíněná hlava XVI CP je však rozsáhlejší než hlava VIII TZ, zabývá se i dalšími TČ, které český TZ v této hlavě neupravuje.

Posledních pět hlav českého TZ se prolíná v několika různých hlavách španělského CP. TČ hlavy IX („Hlava IX- Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci“), jako je vlastizrada, rozvrácení republiky, teroristický útok, sabotáž, vyzvědačství, spolupráce s nepřítelem, válečná zrada, služba v cizích ozbrojených silách, atd. jsou obsaženy hlavně v předposledních dvou hlavách CP („*Título XXII- Delitos contra el orden público; Título XXIII- De los delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional*“), ale také je zde nenalezneme úplně všechny.

„Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných“ upravují trestní zákoníky obou zemí. Naopak „Trestné činy proti branné povinnosti“ a „Trestné činy vojenské“ ve španělském CP nenajdeme. CP se zaměřuje spíše na zájmy státu obecně, vojenskou stránkou se tak podrobně nezabývá. TČ hlavy XIII TZ („Hlava XIII- Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy“) jsou opět obsaženy ve dvou hlavách španělského CP („*Título XXIII- De los delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional; Título XXIV- Delitos contra la Comunidad Internacional*“).

5. Rozbor příslušné právní terminologie

V této kapitole se budeme zabývat jazykovou stránkou námi vybrané problematiky. V první části této kapitoly nejprve charakterizujeme právní jazyk obecně, následně se stručně podíváme na mezijazykový překlad a zmíníme také hlavní znaky španělského právního jazyka. V druhé podkapitole se již zaměříme na rozbor příslušné právní terminologie, konkrétně na translatologický rozbor vybraných hlav z druhé části španělského CP. Součástí této kapitoly bude také dvojjazyčný glosář vybraných termínů.

5.1 Charakteristika právního jazyka

Nejprve je potřeba si vymezit rozdíl mezi dvojicí pojmů „právní jazyk“ a „právnícký jazyk“, jež bývá často používána v literatuře o právním jazyce. „Pojem ‚právní jazyk‘, jak píše B. Wróblewski⁵⁹, vychází ze slova ‚právo‘, zatímco termín ‚právnícký jazyk‘ je motivován slovem ‚právník‘.“ Právní jazyk se tedy váže k právu jako k označované skutečnosti, zatímco právnícký jazyk označuje jistou „profesní mluvu“ právníků.⁶⁰

Právní jazyk je součástí každého spisovného jazyka, ale je také odborným jazykem, jímž jsou zachyceny a přenášeny právní texty. Kromě spisovného právního jazyka existuje však také nespisovný právní jazyk, jako je např. mluvený profesionální jazyk či právní slang (např. studentský). Právní jazyk je jednotný útvar s ustálenou mluvnickou stavbou a slovní zásobou, aby mohl vystihnout všechny právní situace a činnosti. Mezi jeho hlavní rysy patří významová přesnost, jednoznačnost, stručnost, srozumitelnost, ustálenost.⁶¹ Hlavními součástmi slovní zásoby právního jazyka jsou právní termíny (zákon, právo, TČ...), slovní spojení (přijmout zákon, vynést rozsudek) a jazykové šablony („zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení“)⁶².

Co se týče překladu právního jazyka, rozlišujeme jeho dvě kategorie, a to „intrasémiotický (vnitrojazykový) překlad“ a „intersémiotický (mezijazykový) překlad“. Intrasémiotickým (vnitrojazykovým) překladem se rozumí „překlad“ uvnitř jediného národního právního jazyka. Můžeme ho přirovnat k výkladu nebo také interpretaci práva, jež slouží k vysvětlení významu jazykového kódu, konkrétně právní normy. Na druhé straně intersémiotický (mezijazykový) překlad je překladem právního textu z jednoho

⁵⁹ WRÓBLEWSKI, Bronisław. *Język prawny i prawniczy*. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1948

⁶⁰ TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 1998: str. 21

⁶¹ Tamtéž: str. 22-25

⁶² Tamtéž: str. 43

národního jazyka do druhého (např. z češtiny do španělštiny či naopak). Tato kategorie překladu je překladem v nejrozšířenějším slova smyslu. Pro úplnou korektnost překladu právního textu by se v jeho procesu měly uplatnit oba tyto typy překladu. Jinými slovy by si překladatel měl nejprve ověřit význam překládaného textu ve výchozím jazyce (dále jen VJ) a poté i v tom cizím (dále jen CJ), zda má text stejný, nebo alespoň přibližný význam v obou jazycích.⁶³

My se nyní blíže zaměříme na překlad mezijazykový, protože právě ten budeme využívat v následující části naší práce. Tento typ překladu je poměrně problematický, primárně díky různosti právních systémů. Na tento problém poukázal již francouzský filosof Montesquieu, ale je však stále aktuální. V tom se liší překlad právního jazyka oproti odbornému překladu v jiných oborech, např. v medicíně. Dalším možným problémem mohou být jazykové odlišnosti. Překladatel by tedy měl být obeznámen s právním systémem a právním řádem VJ i CJ a měl by dokonale ovládat VJ i CJ. Jeho úkolem je převést text z VJ do CJ tak, aby obsah zůstal neporušen a přeložený text odpovídal jazykovému úzu i normě cílového právního jazyka. Při překladu odborného, ale i právního jazyka se aplikují obecné zásady, které lze shrnout do tří požadavků: nepřekládat, nýbrž vyhledat odpovídající řešení na úrovni CJ (za využití vnitrojazykového překladu); vytvořit nový termín jen tam, kde odpovídající termín v CJ neexistuje nebo kde dosavadní termín obsahově nevyhovuje; při překladu slovních spojení a víceslovných termínů je nutné dbát na rozdílnost terminologických soustav.⁶⁴

Španělský právní jazyk se vyznačuje pevně danou větnou strukturou a využívá ustálených větných spojení, v nichž se většinou vyskytují dlouhá syntagmata, a proto je jazyk poměrně podrobně strukturovaný. Častěji se užívají neurčité slovesné tvary jako jsou přičestí, gerundia a infinitivy. Typický je také nominalizací, při které je sloveso nahrazeno substantivem. Slovní zásoba je hodně konzervativní, příznačný je výskyt archaických výrazů.⁶⁵

⁶³ TOMÁŠEK, M. (1998): str. 35-37

⁶⁴ Tamtéž: str. 89-91

⁶⁵ ALCARAZ VARÓ, Enrique; HUGHES, Brian. *El español jurídico*. 2.a impresión. Barcelona: Ariel Derecho, 2008: str. 16-29

5.2 Rozbor konkrétní právní terminologie z oblasti klasifikace trestných činů

V této podkapitole provedeme translátologický rozbor právní terminologie z oblasti klasifikace TČ, a to konkrétně vybraných hlav z druhé části CP, ke kterým budeme hledat vhodné české ekvivalenty zvláště části TZ. Jelikož názvy hlav českého TZ nejsou tak konkrétní jako ty španělského CP, jak jsme již zmínili v předchozí kapitole, tak budeme české ekvivalenty čerpat nejen z jeho hlav, ale také z jejich jednotlivých dílů či konkrétních TČ. Pokud takový ekvivalent v TZ neexistuje, budeme se snažit najít ten nejvhodnější za využití samotného CP, výkladového slovníku právní španělštiny Španělské královské akademie⁶⁶ či překladového španělsko-českého právního a ekonomického slovníku⁶⁷. Pro rozbor jsme většinou zvolili hlavy, u kterých je na první pohled pravděpodobné, že stanovení vhodného českého ekvivalentu nebude tak jednoznačné. České ekvivalenty ostatních hlav, kterými se nebudeme zabývat v této části, budou uvedeny v dvojjazyčném glosáři.

Título V- Delitos relativos a la manipulación genética

Pokud bychom k této hlavě měli přiřadit již existující nejvhodnější český ekvivalent, byly by to „Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem“ (Hlava I, díl 5 TZ). Ten však není obsahově úplně odpovídající, jelikož obsahuje více TČ. V člancích hlavy V CP není zmínka o nakládání s lidskými tkáněmi a orgány ani s lidským embryem. Řeč je převážně o manipulaci s lidskými geny za účelem změny genotypu či výroby zbraní za využití genového inženýrství. Jde tedy o společné téma, ale s mírnými odlišnostmi. Na základě tohoto zjištění a s pomocí španělsko-českého právního a ekonomického slovníku jsme jako nejvhodnější ekvivalent zvolili „Trestné činy související s neoprávněnou genetickou manipulací“.

Título VII- De las torturas y otros delitos contra la integridad moral

Z již existujících TČ tyto TČ nejlépe vystihuje § 149 „Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení“ (Hlava I, díl 3 TZ), jelikož termín „*torturas*“ se obecně překládá také jako mučení. Avšak tento český ekvivalent se blíže zabývá převážně již zmíněným krutým zacházením, kdežto španělský CP v této hlavě upravuje TČ obecněji, hlavně ty proti

⁶⁶ REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ). [cit. 24.4.2023]. Dostupné z <https://dpej.rae.es/>

⁶⁷ BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007

obecným morálním zásadám, které tak poškozují lidskou důstojnost, např. ponižující jednání, fyzické či psychické násilí, atd. Z toho důvodu jsme jako odpovídající ekvivalent navrhli kombinaci těchto poznatků, a to jsou „Trestné činy související s mučením a dalším jednáním proti lidské důstojnosti“.

Título VII bis- De la trata de seres humanos

V tomto případě je určení vhodného českého ekvivalentu poměrně jednoznačné. Rozhodli jsme se pro termín „Trestné činy proti obchodování s lidmi“ hned ze dvou důvodů. Jednak je stejný ekvivalent použitý také v českém TZ a obsahově si jednotlivé TČ odpovídají a jednak je tento termín přeložen stejně také ve španělsko-českém právnickém a ekonomickém slovníku.

Título IX- De la omisión del deber de socorro

Tato hlava je hodně konkrétní, proto její ekvivalent nenalezneme mezi hlavami českého TZ, ale nalezneme ho v jednotlivých TČ, konkrétně v §150 Neposkytnutí pomoci (Hlava I, díl 3 TZ). Stejně tyto TČ definuje také slovník Španělské královské akademie, a to jako TČ, kterých se dopouští ten, kdo neposkytne pomoc osobě, která je bezmocná a ve zjevném vážném nebezpečí, aniž by jemu či někomu jinému hrozilo nějaké nebezpečí („*Delito de omisión del deber de socorro: Infracción penal que comete quien, sin riesgo propio ni de tercero, no socorre a una persona que se halla desamparada y en peligro manifiesto y grave.*“⁶⁸). Příslušným českým ekvivalentem jsou tedy „Trestné činy neposkytnutí pomoci“.

Título X- Delitos contra la intimidad, el derecho a la propia imagen y la inviolabilidad del domicilio

Nejbližším ekvivalentem této hlavy jsou „Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství“ (Hlava II), jelikož se z hlediska obsahu týká všech konkrétních TČ obsažených v názvu hlavy X CP, a to neoprávněného nakládání s osobními údaji a porušování domovní svobody. Soukromí je obsažené již v názvu této hlavy. Tento ekvivalent však nelze takto určit za ten nejvhodnější, jelikož jeho znění přesně neodpovídá celému španělskému názvu hlavy X CP. Chybí v něm zmínka o porušování domovní svobody a naopak navíc pojednává o listovním tajemství, které španělský CP v této hlavě neupravuje. Doslovný překlad také není úplně vhodný,

⁶⁸ REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ). [cit. 25.4.2023]. Dostupné z <https://dpej.rae.es/>

jelikož část „*el derecho a la propia imagen*“ se doslovně přeloží jako „právo na vlastní podobu“, ale CP v této hlavě upravuje všechny osobnostní údaje. Totéž platí také u termínu „*la inviolabilidad del domicilio*“, jehož doslovný překlad „nedotknutelnost bydliště“ je jako ekvivalent nevhodný. Za využití částí názvu české hlavy II a jejích konkrétních TČ je nejlepším řešením ekvivalentu název „Trestné činy proti soukromí, právu na ochranu osobnosti a domovní svobodě“.

Título XIII- Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico

První část tohoto názvu je srovnatelná s českým ekvivalentem „Trestné činy proti majetku“ a druhou část jsme za pomoci španělsko-českého právníckého a ekonomického slovníku a internetového slovníku Lingea přeložili jako socioekonomický pořádek, tudíž jako výsledný ekvivalent jsme zvolili kombinaci těchto dvou částí, a sice „Trestné činy proti majetku a proti socioekonomickému pořádku“.

Título XIII bis- De los delitos de financiación ilegal de los partidos políticos

Takovéto TČ nejsou v českém TZ vůbec definovány, a tak budeme jejich vhodný český ekvivalent hledat za pomoci slovníků. Dle článku 304 bis CP se těchto TČ dopouští ten, kdo přijme dary nebo příspěvky určené pro politickou stranu, federaci, koalici či seskupení voličů v rozporu s ustanoveními čl. 5 odst. 1 organického zákona č. 8/2007 ze dne 4. července 2007 o financování politických stran („*Ley Orgánica 8/2007, de 4 de julio, sobre financiación de los partidos políticos*“). Dále tato hlava CP obsahuje pouze rozsah trestů, které je možné za tyto TČ uložit. Z toho důvodu lze tuto hlavu přeložit téměř doslovně jako „Trestné činy protizákonného financování politických stran“.

Título XIV- De los delitos contra la Hacienda Pública y contra la Seguridad Social

Ekvivalent k těmto TČ v českém TZ také nenajdeme, jelikož je v tomto znění TZ neupravuje. V výše zmíněném španělsko-českém právníckém a ekonomickém slovníku je spojení *Hacienda Pública* přeloženo jako veřejné finance a *Seguridad Social* jako sociální zabezpečení. Jelikož jde o pevně dané termíny, u kterých se nenabízejí žádné další možné překlady, tak jsou téměř jediným vhodným ekvivalentem „Trestné činy proti veřejným financím a sociálnímu zabezpečení“.

Título XVI- De los delitos relativos a la ordenación del territorio y el urbanismo, la protección del patrimonio histórico y el medio ambiente

Stejnými ani podobnými TČ se TZ také nezabývá, proto zde české ekvivalenty hledat nemůžeme. Tato hlava je obsahově poměrně rozsáhlá, v CP je rozdělena na pět kapitol,

kteře spolu souvisí. V názvu této hlavy jsou obsaženy první tři kapitoly, z nichž první pojednává o TČ, které spočívají v nepovolených stavebních pracích; druhá kapitola o takových TČ, které spočívají v poškození budov vysokého kulturního či historického významu a třetí kapitola se zabývá TČ poškozujících životní prostředí. Na základě obsahu těchto TČ jsme se rozhodli pro ekvivalent „Trestné činy související s územním plánováním a urbanizací, ochrannou historického dědictví a životního prostředí“.

Título XVII- De los delitos contra la seguridad colectiva

Pro tyto TČ jsme jednoznačně vybrali ekvivalent „Trestné činy obecně nebezpečné“. V TZ se nachází totožný ekvivalent a většina jednotlivých TČ českého TZ i španělského CP si obsahově odpovídá. Některé konkrétní TČ jsou uvedeny pouze v TZ nebo naopak pouze v CP, např. TZ definuje „Trestné činy ohrožující vzdušný dopravní prostředek, civilní plavidlo a pevnou plošinu“; CP upravuje zase TČ proti bezpečnosti silničního provozu („*delitos contra la Seguridad Vial*“). Tyto odlišnosti jsou přijatelné, jelikož názvy hlav v obou zemích jsou hodně obecné, a tak tyto TČ nevyklučují. Termín „*seguridad colectiva*“ je ve slovníku publikace od Berendové⁶⁹ přeložen jako „kolektivní bezpečnost“. Tento doslovný překlad však nepovažujeme za vhodný, jelikož vzápětí tento slovník uvádí také spojení „*delitos contra la seguridad colectiva*“ přeložené jako „trestné činy obecně nebezpečné“, stejně jako jsme použili pro náš ekvivalent.

Título XVIII- De las falsedades

Tyto TČ jsou částečně obsaženy v „Trestných činech hospodářských“ (Hlava VI TZ), jelikož ty pojednávají mimo jiné o padělání peněz. Tento ekvivalent však pro španělskou hlavu XVIII nelze použít, jelikož CP zde upravuje kromě TČ padělání peněz také TČ padělání různých dokumentů (veřejných, úředních, soukromých...), certifikátů, kreditních a debetních karet, cestovních šeků a jiných bezhotovostních platebních prostředků. Tyto TČ v hlavě VI TZ nenalezneme. Termín „*falsedad*“ španělsko-český právnícký a ekonomický slovník překládá jako falšování či padělání. Rozhodli jsem se použít termín padělání z důvodu jeho obecného užívání v právu. Jelikož CP konkrétní zmíněné TČ definuje až v jednotlivých kapitolách a název hlavy zůstává obecný, zvolili jsme jako vhodný ekvivalent „Trestné činy padělání“.

⁶⁹ BERENDOVÁ, Alexandra. *Introducción al español jurídico*. Praha: Leges, 2014: str. 205

Título XXIII- De los delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional

Tyto TČ jsou svým obsahem srovnatelné s „Trestnými činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci“ (Hlava IX TZ). Španělská hlava XXIII je poměrně konkrétní, upravuje TČ vlastizrady, TČ proti míru a nezávislosti státu a ty týkající se národní obrany. Jelikož je také rozdělena do jednotlivých kapitol obsahujících tyto konkrétní TČ v názvu, rozhodli jsme se proto její český ekvivalent zobecnit na „Trestné činy proti bezpečnosti státu“. Učinili jsme tak také proto, že název hlavy IX TZ je také poměrně obecný a obsahově jsou tyto hlavy srovnatelné.

5.3 Dvojjazyčný glosář

V tomto španělsko-českém glosáři jsou uvedeny pojmy zmíněné ve třetí kapitole o španělské trestněprávní úpravě. Pojmy nejsou řazeny abecedně. Nejprve jsme uvedli základní pojmy a poté názvy všech hlav španělského CP, které jsou v glosáři řazeny stejně jako v CP. Španělské termíny v glosáři obsahují také jejich rod.

Španělsky	Česky
Derecho penal (m)	Trestní právo
~ material	Trestní právo hmotné
~ procesal	Trestní právo procesní
Código penal (m)	Trestní zákoník
Título (m)	Hlava
Capítulo (m)	Kapitola
Artículo (m)	Článek
Pena (f)	Trest
Faltas (f)	Přestupky
Delitos (m)	Trestné činy
~ graves	Závažné trestné činy
~ menos graves	Méně závažné trestné činy
~ leves	Drobné trestné činy
~ del homicidio y sus formas	Trestné činy zabití a jejich formy
~ del aborto	Trestné činy potratu
~ de las lesiones	Trestné činy ublížení na zdraví
~ de las lesiones al feto	Trestné činy poškození plodu
~ relativos a la manipulación genética	Trestné činy související s neoprávněnou genetickou manipulací
~ contra la libertad	Trestné činy proti svobodě
~ de las torturas y otros delitos contra la integridad moral	Trestné činy související s mučením a dalším jednáním proti lidské důstojnosti
~ de la trata de seres humanos	Trestné činy proti obchodování s lidmi
~ contra la libertad sexual	Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
~ de la omisión del deber de socorro	Trestné činy neposkytnutí pomoci

~ contra la intimidación, el derecho a la propia imagen y la inviolabilidad del domicilio	Trestné činy proti soukromí, právu na ochranu osobnosti a domovní svobodě
~ contra el honor	Trestné činy proti cti
~ contra las relaciones familiares	Trestné činy proti rodině
~ contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico	Trestné činy proti majetku a proti socioekonomickému pořádku
~ de financiación ilegal de los partidos políticos	Trestné činy protizákonného financování politických stran
~ contra la Hacienda Pública y contra la Seguridad Social	Trestné činy proti veřejným financím a sociálnímu zabezpečení
~ contra los derechos de los trabajadores	Trestné činy proti právům zaměstnanců
~ contra los derechos de los ciudadanos extranjeros	Trestné činy proti právům cizinců
~ relativos a la ordenación del territorio y el urbanismo, la protección del patrimonio histórico y el medio ambiente	Trestné činy související s územním plánováním a urbanizací, ochrannou historického dědictví a životního prostředí
~ contra los animales	Trestné činy proti zvířatům
~ contra la seguridad colectiva	Trestné činy obecně nebezpečné
~ de las falsedades	Trestné činy padělání
~ contra la Administración pública	Trestné činy proti veřejné správě
~ contra la Administración de Justicia	Trestné činy proti justiční správě
~ contra la Constitución	Trestné činy proti Ústavě
~ contra el orden público	Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných
~ de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional	Trestné činy proti bezpečnosti státu
~ contra la Comunidad Internacional	Trestné činy proti mezinárodnímu společenství

6. Závěr

V úvodu bylo jako hlavní cíl stanoveno porovnání české a španělské klasifikace TČ a také zodpovězení otázky, zda jsou klasifikace obou zemí srovnatelné či nikoliv. Na základě prvotního prostudování trestních zákoníků obou zemí byla také stanovena hypotéza, že dané klasifikace TČ jsou spíše odlišné, protože španělská klasifikace je rozsáhlejší a konkrétnější.

Abychom mohli klasifikace TČ obou zemí porovnat, museli jsme se nejprve zaměřit na trestněprávní úpravu každé země zvlášť. Z toho důvodu je práce rozdělena do několika kapitol, z nichž ta druhá se zabývá úpravou TP v České republice a třetí kapitola úpravou TP ve Španělsku. Nejprve jsme se v každé z těchto kapitol pro obecný přehled zaměřili na historický vývoj TP, dále na strukturu, prameny TP a protiprávní jednání obecně, abychom se následně mohli zaměřit právě na konkrétní klasifikace TČ. Nejdůležitější částí práce byla čtvrtá kapitola, kde jsme porovnali právní úpravy obou zemí. Na základě komparativní analýzy se naše hypotéza potvrdila.

Velký rozdíl jsme našli v dělení protiprávního jednání. V České republice se dělí na přestupky a trestné činy, které se dále dělí na přečiny a zločiny. Přestupky však nejsou upraveny v TP. Na druhé straně ve Španělsku přestupky již neexistují, rozlišují se zde tedy pouze trestné činy (delikty). Ty se dělí na závažné TČ, méně závažné TČ a drobné TČ. Původní přestupky však byly upraveny také TP, narozdíl od těch českých, které jsou upraveny zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Z toho důvodu je španělská klasifikace TČ mnohem rozsáhlejší. *Libro II* CP obsahuje 28 hlav, kdežto zvláštní část TZ pouze třináct. Španělská klasifikace je také rozsáhlejší z důvodu její struktury a obsahu.

Co se týče právě struktury a obsahové stránky španělské klasifikace, najdeme zde sice nějaké podobnosti (např. podobné řazení tematických hlav dle daných oblastí, kterých se týkají TČ), ale převažují odlišnosti. Obecně můžeme říci, že TČ jednotlivých hlav českého TZ jsou obsaženy ve více hlavách španělského CP, jelikož hlavy španělského CP jsou narozdíl od těch českých definovány konkrétněji, a tak nemůžou obsahovat tak rozsáhlý výčet TČ jako v českém TZ. To však není vždy pravidlem. Ve španělském CP najdeme výjimečně i hlavy poměrně obecné, ale jen zřídka. Ve většině případů platí výše zmíněné.

Důležitou součástí práce byl také rozbor příslušné právní terminologie. Tento rozbor spočíval v hledání vhodných českých ekvivalentů k subjektivně vybraným názvům španělských hlav CP. Při hledání vhodných řešení jsme postupovali poměrně systematicky. Nejprve jsem se pokusili najít vhodný český ekvivalent v již existujících hlavách českého TZ (příp. v nižších kategoriích členění zvláštní části TZ). Pokud jsme takový ekvivalent v TZ nenašli, stanovili jsme ekvivalent vlastní za využití alespoň některých částí TZ obsahově podobných či za pomoci překladových či výkladových slovníků. Z důvodu odlišnosti klasifikací mnoho stávajících českých ekvivalentů španělským názvům hlav neodpovídalo, a tak je většina výsledných ekvivalentů vlastním řešením.

Na základě těchto poznatků, kterých jsme nabyli v průběhu vypracování této práce, jsme dospěli k závěru, že česká a španělská klasifikace není navzájem srovnatelná, jelikož se v mnohých aspektech liší. To ovšem neznamená, že jsou od sebe naprosto odlišné, jelikož mezi nimi najdeme i některé podobnosti, ale celkově odlišnosti převažují.

7. Resumé

El tema de esta tesis de grado es „El análisis comparativo de la clasificación de los delitos checa y española y el análisis de la terminología jurídica correspondiente con un glosario“. El objetivo primario de esta tesis es comparar si estas clasificaciones de ambos países son comparables o diferentes. El objetivo secundario es el análisis de la terminología jurídica en este campo. Nuestra hipótesis es que estas clasificaciones deberían ser diferentes según un primer estudio de los códigos penales de ambos países.

La tesis está dividida en siete capítulos. Después de la introducción se presentan ambas legislaciones penales de cada país. Primero presentamos la historia del derecho penal, después la estructura general del derecho penal y sus fuentes legales, a continuación la división de la actuación ilegal en general y luego lo más importante, presentar y comparar las clasificaciones de los delitos de cada país en base a la información recogida durante la elaboración de esta tesis. Ambos capítulos sobre las legislaciones penales en la República Checa y en España tienen la misma estructura. Consecuentemente sigue el análisis de la terminología jurídica correspondiente que también contiene un glosario bilingüe.

La evolución histórica del derecho penal en ambos países fue muy larga y compleja. El derecho penal y sus fuentes han experimentado muchos cambios durante los siglos.

Las estructuras del derecho penal general de ambos países son casi idénticas. El derecho penal forma parte del derecho público en la República Checa como en España. El derecho penal se divide en derecho penal material y derecho penal procesal en ambos países.

En lo que se refiere a los fuentes legales del derecho penal, los países los tienen muy similares. Pero la diferencia está en sus estructuras. La fuente legal del derecho penal en la República Checa más importante es el Código Penal. Tiene dos partes- la parte general y la parte especial. Los delitos se definen en la parte especial, que se divide en trece títulos. Por otra parte en España la fuente legal más importante es también el Código Penal, pero el español se divide en cuatro partes- la parte preliminar, Libro I, Libro II y cuatro disposiciones finales. Los delitos están definidos en la parte que se llama Libro II. La mayor diferencia es que en España la parte Libro II se divide en 28 títulos, así que es más amplia.

La división de la actuación ilegal en general se diferencia en ambos países. En la República Checa se divide en las faltas y los delitos. Las faltas no están reguladas por el derecho penal, sino por la ley especial. Los delitos se dividen en los delitos menores y los crímenes. Por otro lado en España no se distinguen las faltas, solamente los delitos. Hay tres tipos de delitos en España- delitos graves, delitos menos graves y delitos leves.

La clasificación de los delitos en ambos países difiere entre sí. Las casi únicas semejanzas son que en ambos países los delitos están definidos en una parte individual del Código Penal y sus estructuras de los delitos en cuanto al contenido son similares. Es decir, al principio ambos códigos penales tratan de los delitos contra la vida y la salud, después contra la libertad, las relaciones familiares, luego tratan de los delitos relativos al patrimonio y economía y al fin de los delitos contra el orden público y el Estado. No obstante, predominan las diferencias. La clasificación de los delitos española define los delitos más concretamente. Por eso, como ya hemos mencionado en la parte sobre los fuentes legales, la clasificación de los delitos en España es más amplia que en la República Checa. En general podemos decir que los delitos que están definidos en solo un título del Código Penal en la República Checa, están mencionados en más de un título del Código Penal en España (a veces hasta los siete títulos).

El quinto capítulo incluye el análisis de la terminología jurídica española, concretamente los nombres de los títulos del Código Penal español. Este análisis consiste en la búsqueda de los equivalentes checos a los términos españoles. En primer lugar buscamos los equivalentes en los títulos del Código Penal checo ya existentes y si no existen o no son suficientes, determinamos la traducción propia con ayuda de los diccionarios bilingües (el Diccionario español-checo jurídico y económico) o monolingües (Diccionario de la Real Academia Española). La mayoría de los equivalentes checos finales son, por tanto, las traducciones propias.

Podemos constatar que se confirma la hipótesis de que hay cierta diferencia entre la clasificación de los delitos checa y española, pues no son comparables. La clasificación española es más amplia y más concreta. Sin embargo, eso no significa que sean completamente diferentes, por supuesto encontramos algunas semejanzas entre ellas, pero solamente pocas. Las diferencias entre las clasificaciones predominan.

Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993, Listina základních práv a svobod

Ústavní zákon č. 1/1993, Ústava České republiky

Zákon č. 40/2009, trestní zákoník

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Constitución Española, BOE núm. 311, de 29 de diciembre 1978

Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

Ley Orgánica 1/2015, de 30 de marzo

Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal

Tištěné zdroje

ALCARAZ VARÓ, Enrique; HUGHES, Brian. *El español jurídico*. 2.^a impresión. Barcelona: Ariel Derecho, 2008. 352 s. ISBN 978-84-344-3220-8.

BALÁŽ, Pavel. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná časť*. Bratislava: Veda, 2005. 441 s. ISBN 80-224-0876-X.

BERENDOVIÁ, Alexandra. *Introducción al español jurídico*. Praha: Leges, 2014. 208 s. ISBN 978-80-87576-59-5.

BOGUSZAK, Jiří; ČAPEK, Jiří; GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 2., přepracované vydání. Praha: ASPI, 2004. 348 s. ISBN 80-7357-030-0.

CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního: učební pomůcka ke studiu trestního práva*. 2. vydání. Praha: Linde, 2009. 279 s. ISBN 978-80-7201-778-2.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Linde, 2008. 831 s. ISBN 978-80-7201-696-9.

ORTS BERENGUER, Enrique; GONZÁLEZ CUSSAC, José L. *Compendio de derecho penal: parte general y parte especial*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2004. 877 s. ISBN 84-8456-164-X.

TOMANCOVÁ, Jaroslava a kol. *Základy práva (nejen) pro školy*. Boskovice: Albert, 2007. 359 s. ISBN 80-7326-110-3.

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 1998. 136 s. ISBN 80-7201-125-1.

VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a Československu*. 2. nezměněné vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 66 s. ISBN 80-210-3506-4.

VOJÁČEK, Ladislav a kol. *Evropské právní dějiny: (učebnice pro výuku v rámci Evropských právních studií)*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 253 s. ISBN 978-80-210-5087-7.

WRÓBLEWSKI, Bronislaw. *Jezyk prawny i prawniczy*. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 1948. 194 s.

Slovníky

BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právní a ekonomický slovník*. Praha: Linde, 2007. 703 s. ISBN 978-80-7201-669-3.

Internetové zdroje

<https://justice.cz/web/msp/trestni-legislativa1> [cit. 31.3.2023]

<https://psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=141&r=1961> [cit. 3.4.2023]

<https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=418&r=2011> [cit. 3.4.2023]

https://www.czso.cz/csu/czso/pravo_evropskeho_spolecenstvi [cit. 10.4.2023]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32002F0584> [cit. 12.4.2023]

<https://slovniky.lingea.cz/spanelsko-cesky>

Boletín Oficial del Estado. [cit. 11.4.2023]. Dostupné z: <https://www.boe.es>

LASCURAÍN SÁNCHEZ, Juan Antonio et al. *Manual de Introducción al Derecho Penal*. Madrid: Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado, 2019. 310 s. ISBN 978-84-340-2591-2. [cit. 5.4.2023]. Dostupné z: https://www.boe.es/biblioteca_juridica/abrir_pdf.php?id=PUB-DP-2019-110

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: *Diccionario panhispánico del español jurídico (DPEJ)*. [cit. 5.4.2023]. Dostupné z: <https://dpej.rae.es/>

Přilohy

Příloha I- Klasifikace TČ ve Španělsku

Zdroj: Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal

Título I- Del homicidio y sus formas

Título II- Del aborto

Título III- De las lesiones

Título IV- De las lesiones al feto

Título V- Delitos relativos a la manipulación genética

Título VI- Delitos contra la libertad

- Capítulo I: De las detenciones ilegales y secuestros
- Capítulo II: De las amenazas
- Capítulo III: De las coacciones

Título VII- De las torturas y otros delitos contra la integridad moral

Título VII bis- De la trata de seres humanos

Título VIII- Delitos contra la libertad sexual

- Capítulo I: De las agresiones sexuales
- Capítulo II: De las agresiones sexuales a menores de dieciséis años
- Capítulo III: Del acoso sexual
- Capítulo IV: De los delitos de exhibicionismo y provocación sexual
- Capítulo V: De los delitos relativos a la prostitución y a la explotación sexual y corrupción de menores
- Capítulo VI: Disposiciones comunes a los capítulos anteriores

Título IX- De la omisión del deber de socorro

Título X- Delitos contra la intimidad, el derecho a la propia imagen y la inviolabilidad del domicilio

- Capítulo I: Del descubrimiento y revelación de secretos

- Capítulo II: Del allanamiento de morada, domicilio de personas jurídicas y establecimientos abiertos al público

Título XI- Delitos contra el honor

- Capítulo I: De la calumnia
- Capítulo II: De la injuria
- Capítulo III: Disposiciones generales

Título XII- Delitos contra las relaciones familiares

- Capítulo I: De los matrimonios ilegales
- Capítulo II: De la suposición de parto y de la alteración de la paternidad, estado o condición del menor
- Capítulo III: De los delitos contra los derechos y deberes familiares

Título XIII- Delitos contra el patrimonio y contra el orden socioeconómico

- Capítulo I: De los hurtos
- Capítulo II: De los robos
- Capítulo III: De la extorsión
- Capítulo IV: Del robo y hurto de uso de vehículos
- Capítulo V: De la usurpación
- Capítulo VI: De las defraudaciones
- Capítulo VII: Frustración de la ejecución
- Capítulo VII bis: De las insolvencias punibles
- Capítulo VIII: De la alteración de precios en concursos y subastas públicas
- Capítulo IX: De los daños
- Capítulo X: Disposiciones comunes a los capítulos anteriores
- Capítulo XI: De los delitos relativos a la propiedad intelectual e industrial, al mercado y a los consumidores
- Capítulo XII: De la sustracción de cosa propia a su utilidad social o cultural
- Capítulo XIII: De los delitos societarios
- Capítulo XIV: De la receptación y el blanqueo de capitales

Título XIII bis- De los delitos de financiación ilegal de los partidos políticos

Título XIV- De los delitos contra la Hacienda Pública y contra la Seguridad Social

Título XV- De los delitos contra los derechos de los trabajadores

Título XV bis- Delitos contra los derechos de los ciudadanos extranjeros

Título XVI- De los delitos relativos a la ordenación del territorio y el urbanismo, la protección del patrimonio histórico y el medio ambiente

- Capítulo I: De los delitos sobre la ordenación del territorio y el urbanismo
- Capítulo II: De los delitos sobre el patrimonio histórico
- Capítulo III: De los delitos contra los recursos naturales y el medio ambiente
- Capítulo IV: De los delitos contra la flora y fauna.
- Capítulo V: Disposiciones comunes

Título XVI bis- De los delitos contra los animales

Título XVII- De los delitos contra la seguridad colectiva

- Capítulo I: De los delitos de riesgo catastrófico
- Capítulo II: De los incendios
- Capítulo III: De los delitos contra la salud pública
- Capítulo IV: De los delitos contra la Seguridad Vial

Título XVIII- De las falsedades

- Capítulo I: De la falsificación de moneda y efectos timbrados
- Capítulo II: De las falsedades documentales
- Capítulo III: Disposiciones generales
- Capítulo IV: De la usurpación del estado civil
- Capítulo V: De la usurpación de funciones públicas y del intrusismo

Título XIX- Delitos contra la Administración pública

- Capítulo I: De la prevaricación de los funcionarios públicos y otros comportamientos injustos
- Capítulo II: Del abandono de destino y de la omisión del deber de perseguir delitos
- Capítulo III: De la desobediencia y denegación de auxilio
- Capítulo IV: De la infidelidad en la custodia de documentos y de la violación de secretos
- Capítulo V: Del cohecho

- Capítulo VI: Del tráfico de influencias
- Capítulo VII: De la malversación
- Capítulo VIII: De los fraudes y exacciones ilegales
- Capítulo IX: De las negociaciones y actividades prohibidas a los funcionarios públicos y de los abusos en el ejercicio de su función
- Capítulo X: Disposición común a los Capítulos anteriores

Título XX- Delitos contra la Administración de Justicia

- Capítulo I: De la prevaricación
- Capítulo II: De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución
- Capítulo III: Del encubrimiento
- Capítulo IV: De la realización arbitraria del propio derecho
- Capítulo V: De la acusación y denuncia falsas y de la simulación de delitos
- Capítulo VI: Del falso testimonio
- Capítulo VII: De la obstrucción a la Justicia y la deslealtad profesional
- Capítulo VIII: Del quebrantamiento de condena
- Capítulo IX: De los delitos contra la Administración de Justicia de la Corte Penal Internacional

Título XXI- Delitos contra la Constitución

- Capítulo I: Rebelión
- Capítulo II: Delitos contra la Corona
- Capítulo III: De los delitos contra las Instituciones del Estado y la división de poderes
- Capítulo IV: De los delitos relativos al ejercicio de los derechos fundamentales y libertades públicas.
- Capítulo V: De los delitos cometidos por los funcionarios públicos contra las garantías constitucionales
- Capítulo VI: De los ultrajes a España

Título XXII- Delitos contra el orden público

- Capítulo I: Sedición- suprimido

- Capítulo II: De los atentados contra la autoridad, sus agentes y los funcionarios públicos, y de la resistencia y desobediencia
- Capítulo III: De los desórdenes públicos
- Capítulo IV: Disposición común a los capítulos anteriores
- Capítulo V: De la tenencia, tráfico y depósito de armas, municiones o explosivos
- Capítulo VI: De las organizaciones y grupos criminalis
- Capítulo VII: De las organizaciones y grupos terroristas y de los delitos de terrorismo

Título XXIII- De los delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la Defensa Nacional

- Capítulo I: Delitos de traición
- Capítulo II: Delitos que comprometen la paz o la independencia del Estado
- Capítulo III: Del descubrimiento y revelación de secretos e informaciones relativas a la Defensa Nacional

Título XXIV- Delitos contra la Comunidad Internacional

- Capítulo I: Delitos contra el Derecho de gentes
- Capítulo II: Delitos de genocidio
- Capítulo II bis: De los delitos de lesa humanidad
- Capítulo III: De los delitos contra las personas y bienes protegidos en caso de conflicto armado
- Capítulo IV: Disposiciones comunes
- Capítulo V: Delito de piratería